

Előfizetési árak:
 Egyszeri ára 8 kor., félévesre 4 kor.,
 negyedévesre 2 korona.
 Egyes esem. ára 16 fillér.
 Iratások mezeikell. árak szerint.
 A lap megjelenik minden ocs-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hozzá a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kezelvek vissza nem adtnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Hozzá a lap anyagi részét illető közle-
 mények az előfizetési penzek küldendők.
 Kiadóhivatal: JUCHS ANTAL

PEST-MEGYE SZABADELVŐ KÖZÖNSEGÉNEK HETILAPJA.

X. Pius, az új pápa.

„Nagy örömet hirdetek nektek! Van pápánk!”

Azt a mélységes őszinte gyászt, melybe a nagy és jó XIII. Leó pápa halála ejtette a római katolikus egyházat, úgy Rómában, az örök városban, mint világszerte örvendő lelkesedés váltotta föl 1903-ik évi augusztus hó 4-ik napján.

E napnak déli órájában egy keresztvivő egyházi kíséretében Mazzi bibornok kilépett a Péter templom erkélyére s miközben a Péter templom előtti téren felállított katonaság tisztelgett, harsány hangon kiáltotta:

„Nagy örömet hirdetek nektek! Van pápánk!”

A pápa választó bibornoki testület a konklávé negyedik napján Velenceze érsekét Sarto József bibornokot választotta pápává.

Az új pápa a X. Pius nevet vette föl s déli tizenkét óra tíz perczkor osztotta ki a székesegyház belső erkélyéről az első pápai áldását Róma népének, amely viharosan, leirhatatlan lelkesedéssel üdvözölte őt.

X. Pius családi néven Sarto József, szegény szülők gyermeke, 1835. június 2-án született Treviso velencei tartományban, Riese községben. Tanulmányait a pádovai papnevelő-intézetben végezte fényes eredménnyel s jóformán gyermek volt még, amidőn felszentelték s plébánossá kinevezték. A trevisói püspök Sarto tehetséges voltáról meggyőződve, rövid idő alatt kanonikká püspöki kanczellárrá, fővikáriussá nevezte ki; 1884-ben montonai püspök lón, amely

állásában tapintatosságának és politikai mérsekletének oly sok jelét adta, hogy 1893-ban a pápai udvar és az olasz kormány egyetértéséből kifolyólag ő lett Velenceze érseke és pátriarkája.

Sarto József bibornok előkelő műveltsége, nagy tudománya, szervező tehetsége s feddhetetlen jelleménél fogva nagy tekintélynek örvendett a papság körében mindig s habár éles szemmel kísérte a világ eseményeit, tevékenysége főpásztori kötelességeire szorítkozott s nem vett részt a politikai mozgalmakban s éppen azért Viktor Emánuel és Umberto olasz királyoknak is kedvelt embere volt.

Sarto fenkölt szelleme, békeszerető, nemes egyénisége eleve kezességet nyújt arra nézve, hogy mint X. Pius pápa üdvösen fog uralkodni.

Nekünk magyaroknak, kedves visszaemlékezésül szolgál az a kitüntető, szeretetteljes fogadtatás, melyben X. Pius néhány év előtt, velencei érsek korában, a csanád-egyház-megyei zarándok-menetet részesítette, mely Dessewffy püspök vezetése alatt az első csanádi püspök a vértanu Szent-Gellért ereklyéit kereste föl a lagunák városában, Velencezében.

Az olasz nép örömteljes üdvözléséhez őszinte lelkesedéssel csatlakozik a magyar nép is, amely nagy érdeklődéssel várja az új pápa első intézkedéseit, különösen görög katolikusaink érdekében, kik magyar nyelven óhajtkák istenüket imádni.

Isten áldása kísérje az új pápa: X. Pius uralkodását!

A betegségyőző-betegsége!

Ujpest, augusztus 6-án.

Nem a szójáték kedvéért irtuk vezetők cikünk élére ezt a címet.

Tények és tapasztalatokból eredő meggyőződés készített arra.

Az újpesti ipartestület betegségyőző pénztáráról van szó, a mely — az egészséges *munkaadók miatt* — beteg.

Az ellentét itt, az ok és okozat között csak látszólagos, lényegében nem az, s teljesen megfelel a valóságnak.

Az újpesti iparosoknak *munkaadó része* néhány ezer segédet és tanonczot foglalkoztat, tehát van munkája, van keresete, egészséges az ipara, üzlete és még sem fizet, nem fizeti éppen azt a járulékot, a melyet megfizetni első és legszentebb kötelessége, a mely járuléknak megfizetésére nemcsak az emberszeretet, hanem a saját és munkásainak az érdeke egyaránt kötelezi, nem fizeti s hétről-hétre *adós, hátrálékos marad azon járulékkal*, a melyet az *ipartestületi betegségyőző pénztárba* kellene befizetnie.

Az olyan betegségyőző pénztár pedig a melybe a munkaadók a köteles járulékokat be nem fizetik: beteg, mert alapszabályszerű kötelezettségeinek egyelőre csak nagy küzdelemmel, később pedig sehogy sem tud eleget tenni.

Hogy az újpesti ipartestületi betegségyőző pénztár kötelezettségei milyen súlyosak, milyen nagy mérvűek: arra nézve szolgáljanak bizonyítékul a következő pénztári adatok.

Erzsébet néni.

— Rajz. —

„Az én helyzetemben mindenki természetes dolognak találja, hogy háztartásom vezetését s gyermekeim gondozását reád bízom, Erzsébet. A kiesinyeket, az angol betegséghez való hajlandóságuknál fogva nem is bízhatnám idegen kezekre; az öt éves Annának pedig, a ki édesanyja után kimondhatatlanul bántódik, még nagyobb szüksége van reád, mint a kisebbeknek. És mégis attól tartok, hogy nagy áldozatot kívánok tőled akkor, a midőn: arra kérlek, hogy azt a esendest otthont, a melyben az özvegy államtükárné mellett oly elégedett s boldog valál, az én özvegyiségre jutott tűzhelyemmel cseréld föl.”

Az ifjuság határát túlhaladt leány szive összeszorult, midőn a fenti soroknak végére jutott.

Nagy áldozat? Hiszen érzi, tudja, hogy első sorban is az ő kötelessége bátyjának a segítségére sietni, tulajdonképen erre már akkor elhatározta magát, a midőn sógornőjének a haláláról értesült.

Es mégis!... a varróasztalra helyezi a levelet, melyet pakolás közben még egyszer végig olvasott, azután körüljártatja szemét abban a kiesi szobában, a mely évek óta az ő temploma volt. Hát nélkülözni fogja ezt a nyugalmat, esendességet, a mely gyöngye idegeire oly jótékonyan hatott?

Hát nem látja többé ott a repkénnyel befutott erkélyen azt a jóságos, kedves, előkelő asszonyt?

Csakugyan képes lesz mind a kettőről lemondani?

Csakugyan természetes dolog ez?

Keskeny, hóhérré kezeit a homlokához szorítja; az egész teste göresösen remeg, de az utczáról egy gyermeknek a siró hangja hallatszik föl e pillanatban s Erzsébet rögtön tisztában van azzal, a mit tenni kell, s a mit tenni fog.

A fali órára tekint. A vonat egy óra mulva indul. Mire a szobaleány a theat behozza s az öreg államtükárné egyedüli látogatója, a tanár ur belép az étterembe, s azt fogja kérdezni, „Hol van a te szelid házi szellemen nagynéni?” akkor már ő néhány kilométernyi távolságban leend, az államtükárné pedig sirva fogja mondani, hogy: „El kellett mennie, Ernő, természetes dolog volt!” Ernő pedig szomorú lesz, — talán nagyon szomorú s azután belenyugszik a változhatatlanba, a természetes dologba.

Erzsébet idegesen harapdálja himzett fehér zsebkendőjét, hogy hangosan ne kelljen felsikoltania. Azután lassu léptekkel bucsuzni megy.

II.

A hálószobának szögleteiben sötét árnyak pihennek. Az éjjeli mécs csak egy kis kört világít be. S milyen sápadt színt kölcsönöz mindennek. Avagy tényleg oly végzetlenül szenved a kis Anna? Ha valami földöntúli fény nem ragyogna sötét szemében, halottnak tarthatná az ember.

— Aranyos babuskám, már ismét ébren vagy?

— Ébren nénikém — a mamára gondolok s olyan nagyon, nagyon félek.

A leányka idegbajos, remeg. Erzsébet néni már ott áll az ágyaeskájánál s gyöngéd szeretettel s aggodalommal hajlik föléje.

— Jer hozzám, majd elmesélem neked, milyen jó dolga van a mómának odafenn az égben és —

E pillanatban a kis Andorka kezd köhögni. Sajátságos füttyülő és gyakran hörgő hang tör ki piezi száján. Az orvos ugyan azzal vigasztalja, hogy az ilyen szakar köhögés után gyorsan összeszedik magukat a gyermekek, de hát iszonyatosan tönkre teszi őket. A kis fiu saját verejtékében fürdik, az orra és szája szélein véreseppék mutatkoznak.

Erzsébet néninek könybe lábának a szeméi, midőn ennek a gyöngye testnek a küzdelmét látja.

— Csak esendesen, szívem, esendesen — mindjárt elmulik. Látod, már gyengül. Még egyszer-kétszer-háromszor. Ugy, ugy, a gonosz köhögés már tovább megy, s az én kedves fiam, ismét aludni fog.

A jó néni megtörli Andorka arcát azután visszafekteti fehér párnái közé. A fűeska lecsukott szemekkel fekszik s mélyen lélegzik.

— Néni, a köhögés most Olgához ment? Kérdi félig ébren, s félig alva.

— Az isten szerelméért, nem — egy negyed órája csak hogy ébren volt.

Erzsébet néni meggyőződik, hogy jól be van-e takarva Olga, azután nyugodni tér. Fáradt, fázik, a szempillái összehúzódna. Ekkor eszébe jut Annuska. Megfordul.

Az újpesti ipartestületi betegsegélyező pénztár 1903-ik év januárius hó 1-től augusztus hó elsejéig *kifizelt*:

1. Gyógyszerekért . . 2243 K 62 fillért.

2. Kórházi ápolásért 1354 K 50 fillért.

3. Temetkezési költségek czimén 448 K.

4. Kórházba szállítási fuvardíj, rögtön orvosi segély, nyomtatványok czimén 207 K 64 fillért.

5. Tappénzek fejében 3353 K 42 fillért.

Összesen: 7627 K 18 fillért.

A kötelezettségnek ilyen teljesítésével szemben vajjon miként viselkedtek *a munkaadók?*

Szégyen kiírni, de köteleységünk. Nagyon csunyául!

3271 K 68 fillérrel tartoznak az ipartestületi betegsegélyező pénztárnak.

Tartoznak pedig oly módon, hogy annak a 3271 K 68 fillérnek a $\frac{2}{3}$ -ad része, vagy is 2181 K 12 fillér már régen a zsebükben van, mert ezt az összeget az iparossegédek, a biztosított munkások béréből, minden héten, tehát régen levonták.

Ugyan mondják csak tisztelt *munkaadó urak*, minek neveznék önök azt az eljárást, ha egyik vagy másik segédjüknek minden istenadta szombati napon azzal adnának át egy bizonyos összeget, hogy azt egy bizonyos czélra egy bizonyos pénztárba, a szombatra következő vasárnapon fizesse be, és a segéd minden vasárnap, egész éven, sőt éveken át magánál tartaná, elköltené azt az összeget?

Nemde rögtön rá mondanák arra a segédre hogy . . . *sikkasztó!*

Most fordítsuk meg a dolgot!

Mit mondjanak az iparossegédek, a munkások azokra a munkaadókra, akik 2181 K 12 fillért vontak le heti részletekben a bérükből s a munkadíjükből s azt nem fizették be abba a betegse-

gélyező pénztárba s arra a czélra a melyre levonták?

Az utóbbi kérdésre nem válaszolunk, csak pirulunk.

Pirulunk, hogy e kérdést egyáltalában fel kellett tennünk.

Pirulunk az újpesti iparosmesterek és munkaadók helyett, mert hogy a betegsegélyező pénztárba befizetendő járulékok $\frac{1}{3}$ -mad részével: 1090 K 56 fillérrel, a melyet ők kötelesek befizetni, adósok maradtak: az *csak rut kötelesegmulasztás*, de már az, hogy a segédektől és munkásoktól levont $\frac{2}{3}$ -mad résszel: 2181 K 12 fillérrel szintén hátralékban vannak: *az már becsülelbe vágó dolog.*

Tisztelet a kivételeknek.

Vannak hála Istennek Újpesten lelkiismeretes, pontos, kötelességtudó és kötelességteljesítő iparos mesterek és munkaadók is!

A megrovás tehát nem ezeknek szól, hanem a kötelességmulasztóknak, a lelkiismeretlen hátralékosoknak, akik között sajnos több jó névvel és műhellyel bíró iparosmester mint a szegény!

Az újpesti Ipartestület tagjai büszkén mondogatják, hogy a betegsegélyező pénztárt ők létesítették, a betegsegélyező pénztár az Újpesti Ipartestületé.

Helyes!

E büszkeségre azonban sötét árnyéket vet az a 3271 K 68 fillér hátralék.

Eunek az árnyéknak el kell tűnnie! A járulékokat pontosan kell a pénztárba befizetni s a hátralékos összeget minden hátralékos munkadónak törleszteni kell rövid idő alatt!

Midőn az iparhatósági biztosságot e vállaltuk: kijelentettük, hogy a betegsegélyező pénztár ügyét török-szakad rendbe fogjuk hozni, hogy betegségéből ki fogjuk gyógyítani, mert az Ipartestületi betegsegélyező pénztárnak az egészséges állapota: magasztos emberi és társadalmi érdek!

Ha nem fognak használni az intézkedések és végrehajtások: nem fogunk az ügy érdekeiben attól sem visszariadni, hogy

hirlapilag közzé lesszük a hátralékosoknak a neveit, mert a betegsegélyező pénztári járulékok pontos befizetése — ismételjük — *becsülelbe vágó dolog!*

Brankovics György

iparhatósági biztos.

H I R E K.

— **Műkiállítás Újpesten.** Már teljes erővel folynak az előkészületek azon műkiállításra, amely f. é. szeptember hó 6-tól 27-ig bezárólag rendez a saját helyiségeiben az újpesti Közművelődési Kör. A kiállításra szánt művek dr. *Ugró Gyulánál* (lakik: Újpest, Diófa-uteza 22. szám.) jelentendők be. A kiállítás, melynek élén *Linek Lajos*, a kiváló festőművész áll, immár a negyedik lesz Újpesten és sikereiben előreláthatólag méltán sorakozik az előbb rendezett tárlatokhoz.

— **Athelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Vas József* nagymihályi tanítót az újpesti elemi iskolához helyezte át.

— **Ügyvédi értesítés.** Dr. *Hédervári Lehel* f. évi augusztus hó 1-én Budapesten, V., Váci-körut 31. sz. a nyitotta meg ügyvédi irodáját.

— **Esküvő.** Grünfeld Janka k. a Grünfeld Zsigmond m. á. v. tisztviselőnek kedves és művelt leánya f. hó 12-én d. u. 4 órakor esküszik örök hűséget Görög Lajos urnak a helybeli izr. templomban.

— **Nyári dalestély.** Az „Újpesti Dalkör” f. é. augusztus hó 8-án az Uhl Károly (vult Blitner)-féle vendéglő kerthelyiségében Újpest, István-tér, Stark Henrik karnagy személyes vezetése alatt táncszal egybekötött nyári dalestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona, — családjegy 2 korona.

— **Iskolai értesítő.** Az újpesti állami fapari szakiskola értesítője az 1902—3-ik évről, mely *Gulka György* igazgató szerkesztésében most jelent meg, arról tanuskodik, hogy községünk iparosai, iparostanonezai s ez utóbbiaknak a szülei tényleg nem fogták föl ennek a szakiskolának a fontosságát s nem törődtek azzal a gazdag forrással, a melyből művelődést, versenyképességet és jólétet meríthettek volna. Pedig az intézet e czélok elérésére minden tényszerűvel s minden eszközzel: 7 jeles tanárral és 2 művezetővel, könyvtárral, rajzokkal, mintákkal, asztalos, esztergályos és faragó eszközökkel dusan el vala látva. És az intézetnek mégis csak 24 tanulója volt, kik közül 3 jeles, 15 jó, 5 elégséges eredménnyel végezte a tanfolyamot, 1 növendék

Az öt éves gyermek felült ágyaeskájában, összetette kezeit — és vár. Szempiláiról könyesepek függnek alá.

Erzsébet néni rögtön ott terem mellette — Dága — kicsikém!

Karjai közé veszi a remegő testet s a saját ágyába viszi. Barna fűrtöcskéi arczára, nyakába omlanak, egyszerre át van hatva attól a megnevezhetetlen, titokteljes érzelmétől, a mely az igazi nőt a gyermekekhez vonzza. Csak ezen érzelem, a női természet ösztöne szerint cselekszik. A neveléstanról az elhervadt leánynak sejtelve sines. Azt sem tudja, hogy éjjel nem jó a gyermekeknek mesélni.

Ö mesél. Hullámzó kékszemű felhőkről, aranyos fénysugarakról, fehér angyalszárnyakról. A mamáról, a ki esillagszemével néz le a kis Annára s arra kéri a jó istent, küldjön álmot fáradt szemecskéire. Hangja csendesebb, mindig csendesebb lesz — végre susogássá válik.

Annuska lélegzete is mélyebb és mélyebb.

Elaludt.

III.

A ház urnőjének szobája ünnepi színen ragyog. A butorok új szövettel huzattak be, az ablak s ajtó függönyök kiegészítették s Erzsébet néni oly sok csecese-beccével díszítette föl a szoba asztalait, állványait, szögleteit, hogy gyönyörűség nézni. Hja, ha egy előkelő házba sokáig él valaki, nagyon sok szép dolgot kap ajándékba s azt most pompásan tudja érvényesíteni, hozzá még örömet is csinál véle másnak. Az a nagy kép azonban ott a varrósztalka felett, a mely a gyermekeket ábrázolja egészen új-

Azt az új mama figyelmeztetésére s bátyja meglepetésére készítette.

Andorka, mint az ördög motolája a szélben, úgy futkároz ide-oda örömeiben. Erős pufók gyerek lett belőle s Olgával inceskedik, a ki ünnepi ruhába öltözteti bábuit.

— Siess, azzal a Zsuzsival. Mit fog az új mama gondolni, ha megérkezik s félig meztelenül találja.

A kilenc éves Anna egy oldalasztalka előtt áll, s gyöngyvirágot, nefelejeset rendezget a virágtartókba. Az alakja leheletszerű ugyan, de mozdulatai biztosak, határozottak s az orvos kijelenté, tul van minden bajon. Az orvosnak igaza lesz. Sötét szeméből a gyermekkor tiszta boldogsága ragyog.

„Adott tehát ismét az ég,

Kedves, édes jó mamát,

Mily boldogság környez minket . . .

Anna nem folytatta az üdvözlő verset, tárt karokkal rohant a belépő néni felé s a nyakát átölelve megismételte s befejezte a verset:

„Mily boldogság környez minket . . .

A nénit s a jó papát!”

Majd szomoruan tette hozzá:

— Mi bajod van Erzsébet néni? Az arezod oly halavány. Talán beteg vagy?!

— Isten ments, kicsikém!

— No az ugyan szép dolog volna . . . ma . . . mikor az új mama jön! — mondá Andor, a kettő elé állva.

— Igazad van Andor — válaszolá a néni. — Éveken át mindig azt mondtam nektek, hogy ha jók lesztek, akkor a jó Isten új mamával fog titeket megajándé-

kozni. Most tehát, mikor mindez beteljesült, csak nem lesztek beteg.

Erzsébet néni mosolygó ajkakkal mondá ezt, de az areza mégis sápadt volt s a szemé alatt sötét árnyak képződtek.

— Ki fog ezután nekünk mesélni? kérdi Olga, Zsuzsi bábujával elkészülve.

— Ha jók lesztek, bizonyára az új mama.

— S mért nem te?

— Ah én! Velem ti most már ne törődjete. Nekem más dolgom lesz. A mama szebben fog mesélni. Nagyon okos s titeket nagyon szeret, ha nem is mutatja mindig.

— Igaz, — mondja a kis Olga — a mamák mindig jobbak mint a néni.

A ház előtt akkor egy koesi állott meg.

— Itt vannak! Itt vannak! kiáltják a gyermekek.

Andor örülteként iramodik neki a lépcsőnek, kettőt is átugrik egyszerre, míg a leánykák félénken kapaszkodnak Erzsébet néni szoknyájába.

Anna olyan piros lett, mint a pipacs.

— Istenem, — rebegte — elfelejtettem az üdvözlő vers elejét!

— Adott tehát! . . . sugja a néni.

— Természetes, kiáltja a leánya kezeivel tapsolva:

„Adott tehát, ismét az ég,
Kedves, édes, jó mamát!”

IV.

Az éj csendes és meleg, a kert, mely a házhoz tartozott, mintha édes álomba merült volna. A kikelet bája díszít minden bokrot, illatot lehel minden fűszál.

Az Erzsébet néni hálószobája alatti er-

évközben kilépett. Az intézet évi fenntartása 31953 koronába, és így minden egyes növendék 1331.9 24 koronába került. Valóban drága növendékek! A IV. éves 11 tanulónak műhelykereset fejében ez évről 270 K 34 f. a múlt évről 202 K 95 f. Összesen 473 K 29 f. fizettetett ki. A III. és II. évesek javára műhelykereset ezimén 129 K 66 f. iratott elő. A tanévben készített tárgyakhoz és tanulmányokra 1676 K értékű nyers anyag és külső munka használtatott föl, melyből 2140 K értékű tárgy készítettett. — A faiparosok részére szervezett *szakrajz tanfolyamnak* 30 növendéke volt. A tanműhely ez évben-butorkiállítást is rendezett, melynek igen szép erkölcsi sikere volt. Az intézet növendékeivel a tanárok szakszerű kiállításokat rendeztek s az iskolai ünnepélyeken kívül az ifjuság önképző köre 24 felolvasást, 23 szavallást, 20 szabadelőadást és 11 hegedű hangversenyt tartott. Az intézet növendékeinek ösztöndíjait a budapesti kereskedelmi és iparkamara 400 koronával, a fenntartási költségekhez Ujpes község előjárósága 1000 koronával s az ujpesti ipartestület 200 koronával járult hozzá. 1903—1904. tanévben már csak a III. és IV. ik évfolyamba lehet beiratkozni, miután a kereskedelemügyi miniszter az iskola átszervezését rendelte el s ennek következtében az idén már a II-ik tanfolyam is megszűnik.

— **Rendőri hírek a hétről.** *Karját törte:* Julius hó utolsó napján Hlavács György asztalos mester butorokat szállított a fővárosba. A kocsija azonban felborult a Váci-úton s inasa Grauman István az összetört butorok alá került, szerencsére azonban csak a balkarja törött el — *Megszurkált kovács-segéd.* *Hajduczky László* kovács-segédet f. hó 1-én Novotny Ferencz és Pehovics József asztalosok megtámadták s késeikkel úgy össze szurkálták, hogy a kórházba kellett őt szállítani. A késelőlegényeket a rendőrség letartóztatta. — *Elfogott betörő.* A rendőrség f. hó 4-én letartóztatta, Hilka Sándor cipész-legényt, aki legutóbb Ujpesen gyakorolta zsvány mesterségét s körözött egyéniség vala.

— **A katonaság és a nagy hőség.** Pitreich, Kolossváry és Weltersheim gróf hadügy- és honvédelmi miniszterek, a bileki katasztrófa alkalmából az összes hadtestparanesnokságokhoz rendeletet intéztek, hogy a legénységgel emberségesen bánjanak és hogy különösen a nagy hőségben kiméeljék.

— **Falb jóslata augusztusra.** Augusztus havára nagyrészt szárazságot jósol Falb.

milyen két boldog emberi lény ül egymás mellett. Az érzelmük azonban különböző.

A férfi, aki az életkor delelőjén áll, forró és szenvedélyes, mintha a létnek minden üdvét ebben az egy órában szeretné kiélni. A fiatal nő — ábrándos — vidám, esőkolódzva esvege, reá nézve a világ még nem szűnt meg létezni.

Egyszerre hangosan felkaczag.

— Nagyszerű fiu ez az Andor. Milyen komolyan oktatja Oigát: „Most már, természetesen, meg kell kérdezni a mamát!”

S oly kedvesen utánozza a fiu fontoskodó hangját, hogy a férfi ajkaihoz hajlitja barna fürtös fejét s megcsókolja.

— Nem is szeretném, folytatja a fiatal nő, ha először mindig Erzsé nénihez tutnának.

E szavak után teljes magasságában kiemelkedik a nő sugár alakja a férfi karjai közül s mintha újra meg akarná büvölni, szemébe mélyeszi tekintetét.

A férfi elragadtatva bámulja.

— És csakugyan tetszenek neked, kincsem a gyermekeink?

— Nagyon, — nagyon, — nagyon kedves ez a kis társaság s részemről még csak...

Itt elakad a hangja is, meg a lélegzete is.

— Még csak... Még csak... Folytasd édesem! biztatja a férj.

— Megharagszol s azt gondolod...

— Nem gondolok semmi mást, csak azt, hogy mindent meg kell mondanod, ami szivedet nyomja. Tehát még csak...

— Azt szeretném, ha Erzsé néni teljesen átengedné nekem a kicsinyeket. Te, én és a gyermekek... mily boldogság környezne minket... Ez esetben sokkal hamarabb szoknának hozzám, az új mamához s azután a háztartásban is hamarabb jutnék az önállósághoz.

Zivatarok az első héten, továbbá a hónap közepe táján és vége felé lesznek. A hőmérséklet nagyon változik: a hónap első felében többnyire normális; a másodikban azonban a közepesen meglehetősen alul lesz.

— **A Rákospalotán állítandó Kossuth-szobor**-alapja javára félig komoly félig tréfás mulatságot rendeztek Ujfalun az Imre-utcai kör helyiségeiben. A mulatságot az „Ébredés” dalegylet karéneke nyitotta meg, utána Györössy Endre a riadóját szavalta el, mire a „Secessió” című monológot Salzer Jakab adta elő, a Tarka Szinpad táncalakzatait Vágó Gusztáv mutatta be, az „Első szerelmi csók”-ról, Tanay Irma zongorakiséréte mellett Bozsik Istvánné énekelt s végül táncz következett, amely éjjelutánig együtt tartotta a szép számú közönséget.

— **Szüreti ünnepély.** Az „Első ujpesti ált. timárségédek szakegylete” 1903. évi szeptember hó 20-án, vasárnap, saját alapja javára az egylet helyiségében (Szép-utca 12. szám alatt) világpósta-, tombola-, díjtekézés-, tánczszal és egyéb mulattató társasjátékokkal egybekötött szüreti ünnepélyt rendez. Az ünnepélynek kezdete délután 3 órakor. A zenét Oláh Sándor zenekara szolgáltatja. Belépti-díj: Személyjegy 60 fillér. Családjegy (1 ur 2 hölgy) 1 korona 20 fillér. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély a következő vasárnapra halasztatik.

— **Az ujpes magyar műkedvelők köre,** mely szép számú közönség előtt tartotta meg felolvasó ülését f. hó 9-én délután 3 órakor rendes választmányi ülést tart, melynek jelentések és indítványok képezik a tárgysorozatát.

— **Névmagyarosítás.** *Deutsch* Elemér ujpesti lakos családi nevét *Magyar*-ra kiskoru *Weisz* Herman, Ferencz és Gizella ujpesti lakosok családi nevüket *Fehér*-re magyarosították.

— **Az orvosi bizonyítvány.** *Forgó* Antal magyar államvasuti hivatalnokot a fölötte hatósága betegség okából *Hajós* Lajos dr. egyetemi tanárségédhez, a vasut orvosi tanácsadójához utasította megvizsgálás végett. *Forgó* el is ment az orvoshoz, a ki őt juniusban huzamosabb időn át figyelvén, veszedelmes őrltnek találta s hivatalosan megkereste a budapesti főkapitányságot, hogy vitesse az őrltek házába. A főkapitányság a megkeresés folytán ártit *Ujpest előjáróságához*, a hol *Forgó* lakik, hogy vizsgáltassa meg a beteg elméleti állapotát, mielőtt az őrltek házába internálnák. *Hédervári* dr., ujpesti községi orvos azonban úgy találta, hogy *Forgó* Antal, egy kis ideg-

A férj köhécsel egyet, azután nyugodtan válaszolja.

— Ez nem lehet lelkem — teljesem lehetetlen. Erzsé nővérem itt marad a házban. Az államtükárné halála óta ninesen senkije a nagy világon. S azután te nem tudod, milyen nagy halálval tartozom én neki s mily közel áll szívemhez.

— De hogy nem tudom — válaszolja a nő — nagyon is tudom s éppen azért mindig féltékeny leszek reit.

A fiatal asszony szenvedélyesen hanyatlott a férfi keblére s teste mintha láz gyötörné úgy remeg.

— Azt is tudom, — folytatja — hogy nagyon jó, rendkívül jó lelkű asszony, — de úgy illenek, természetes dolog volna, ha minket nagy bolondos szerelmünkben egészen magunkra hagyna.

— A férj egy forró esőkkal betapasztja a nő száját.

— Légy nyugodt lelkem. Majd megbeszélem én azt egyszer Erzsével. Ó nagyon okos... meg fogja érteni, fel fogja fogni...

És Erzsé néni megértette, felfogta. Halkan behuzta az erkély fölötti ablakszárnyakat, leeresztette a függönyöket. Meggyújtotta a lámpát, oda ült az íróasztalához s írt.

„Egy korosabb kisasszony társalgónői vagy ápolónői állást keres s kész azt rögtön elfoglalni. Ajánlatok „Erzsébet” név alatt a lap kiadóhivatalába küldendők.”

Három példányban írta le a kishirdetést, három borítékba helyezte s három hirlapra ezimezte. Azután szekrényéhez ment s elkezdte a holmiját rendezni, ami a fiatal házask párbeszédje után — természetes dolog!

bajt leszámítva teljesen épeszü ember s így nines semmi ok arra, hogy a bolondok házába küldje. A mikor *Forgó* megtudta, hogy *Hajós* dr. őt veszedelmes őrltnek nyilvánította s az őrltek házába akarja vitetni, följelentést tett ellene hivatalos, hatalommal való visszaélés és hamis orvosi bizonyítvány kiállításá miatt. F. hó 4-én tárgyalta ezt az ügyet *Benke* Gyula büntetőjárásbíró, *Hajós* dr. beismerte, hogy a panaszost őrltnek találta, de kijelenti, hogy ő nem állított ki semmiféle orvosi bizonyítványt, hanem hivatalos megkeresést intézett a főkapitánysághoz. Ez pedig hivatalos kötelessége volt. A bíró a főkapitánysághoz intézett orvosi megkeresés beszerzése végett a tárgyalást e hónap 25-ére halasztotta.

SPORT.

— **Labdarugás.** Az elmúlt vasárnap a Népszigeti Labdarugó csapat 8:2 arányban megverte a Fővárosi Torna Club I-ső csapatát. A mérkőzés, melyet nagy közönség nézett végig mindvégig igen élénk volt, de a N. L. Cs. fölénye csakhamar meglátszott, mert a Föv. T. C. nem bírta az erős tempót.

A mérkőzést atletikai verseny előzte meg, melynek a következő eredménye volt.

I. Gerely vetés.

1. Gulácsi 32.80 (6 m. előny.)

2. Hrivnák 30.90 (schrats.)

II. 220 jardos handicap.

1. Ebner

2. Lebovics

3. Vágó A.

III. Labdarugás a távolba.

1. Felmann 45.70

2. Halász 43.90

3. Vermes 41.20.

A tennisz verseny győztesei.

I. rendü senglí. 1. Winternitz, 2. Aschner.

II. " " 1. Schön T. 2. Epstein.

II. rangú négyesben Faragó és Epstein.

IRODALOM.

***Az Allatok Világa.** A legérdekesebben és legszebben megírt természettudományi műnek füzetei következetes pontossággal jellennek meg, pompás nyomdai kiállításban és művészi illusztrációkkal, hogy a legkiválóbb diszmunkát alkossák. A most kiadott 101-dik füzet teljesen méltó az előzőkhöz, ugy külső formájában, mint tartalmában. E füzetben Brehm a juhokról szól s a házi juhtól kezdve a faj mindegyikéről színesen mondja el mindig érdekes mondanivalóit. Ösmerteti a merinójuhót, a fekete-fejű juhót, a magyar rackajuhót, amely szinte kiválik a többi közül továbbá az olahországi rackakost, a cigája kost és anyajuhót, valamint a mufflont és a persa matulokot, a melyeknek rajzai füzetben foglaltatnak. Az *Allatok Világának* dr. Bálint Sándor szerkesztésében megjelenő magyar kiadását a Légrády testvérek adják közre füzetként, amelyek azután kötetekké nőnek. Egy füzet ára 80 fillér, egy köteté pedig 18 korona. A füzetek és kötetek akár a kiadó-czegnél Légrády testvéreknél (Váci-körut 78. sz.) akár könyvkereskedők útján kaphatók.

***A consul.** Napoleonban már fiatalon benne volt a császár s szegényen, a katonai iskola padjai között egészen az, a mi a trónon. Mikor konsullá választatik, egyszerre maga rendez be az egész államot. Mindjárt Marengo után rendez a franciaia egyház állapotát úgy, hogy tulajdonképen az a helyzet jön létre, a melyet a gallikán egyház szabadságainak előharcosai a XVII. században követeltek. A püspökök kinevezése dolgában a consul lépett a régi királyok örökébe. Minden püspöknek le kellett mondani, de Bonaparte részben közülük nevezte ki az ujakat. A külső és belső béke tiszteletére aztán 1802. husvétjén nagy Te-deum volt a Notre Dameban, melyen csak a tábornokok nem akartak megjelenni, míg a consul meg nem parancsolta s Delmas tábornok azt mondta este: „A consulnak szép mulatság volt, csak az az egy millió ember hiányzott belőle, a ki megölette magát, hogy ilyesmi többé ne legyen.

A consul lassan és óvatosan hidalta át a köztársaság és monarchia közötti űrt. Cito-
yeny volt, polgári ruhában járt s arra volt
büszke, hogy az akadémia tagja. De Ma-
rengo után már urnak lép fel, udvart tart a
Tuileriákban, megszorítja a hírlapok szá-
mát és a megmaradtakra behozza a eensu-
rát. Az Akadémiának társadalomtudományi
osztályát feloszlatta s a neki nem tetsző
írókat, mint madame de Staël kitiltotta az
országából. Így veti árnyékát előre a későbbi
császár.

Napoleonról, alkonsulról szól a Nagy
Képes Világtörténet most megjelent 191.
füzete.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője
Mareczi Henrik, egyetemi tanár, ki egyut-
tal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon il-
lusztrált kötet ára díszes félbőrötésben
16 korona; füzeteként is kapható 60 fillér-
jével. Megjelen minden héten egy füzet.
Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek
Irodalmi Intézet Részvénytársaság Buda-
pest, VIII., Ullői-ut 18. sz.) s minden hazai
könyvkereskedés útján, havi részletfize-
tésre is.

Szerkesztői üzenetek.

Egy polgárnak, Ujpesten. Ön azt kérdezi
tőlünk, hogy olvastuk-e az „Ujpesti Hírlap”-
nak f. é. 113-ik számában a „Karczolunk”
címmű közleményt? olvastuk és nagyon
sajnáljuk, hogy „szeplos szakácsnévá” de-
gradálta önmagát. Művelt kartársakkal szí-
vesen cserélünk eszmét, de szakácsnékkal
nem, nem különösen akkor, ha szeplosek s a
mikor „torma” helyett parafát reszelnek és az
utóbbi is a saját házigazdájuknak tálalják
föl. De megálljon csak tisztelt polgártárs!
Nem ön írta az „Ujpesti Hírlap” 112. számá-
ban azt a „Beküldetett” címmű közleményt,
a melyben azt mondja az „Ujpesti Hírlap”-ról
hogy „a közügyek érdekében kifejtett mun-
kásságának nem egy sikerét köszöni Ujpest
közönsége?” Ha ön írta, akkor szivesked-
jék azt is megírni, melyek azon sikerek, a
melyeket az „Ujpesti Hírlap” munkásságá-
nak köszönhet Ujpest közönsége? Mert mi
éppen most írjuk Ujpest történetét s nem
szeretnénk az „Ujpesti Hírlap”-pal szemben
igazságtalanok lenni egyrészt, másrészt pe-
dig kötelességünknek tartjuk e sikereket,
ha tényleg léteznek, a jövő számára meg-
örökíteni. Igazán, nagyon lekötelez minket,
ha e „sikereket” feltárja előttünk. Avagy
csak öndíszítést volt az egész? Ha az volt,
bocsánatot, a rá illő német közmondást nem
idézzük.

Hirdetmény.

A Rákospalotai Takarékpénztár részvény-
társaság igazgatósága közhírré teszi, hogy
a közgyűlés által elhatározott s a kir. keres-
kedelmi- és váltótörvényszék 16836/1903. sz.
végzésével jóváhagyott részvényösszevonás
eszközlését s illetve a 3000 drb. régi egyen-
kint 20 korona névértékű névre szóló rész-
vénynek 600 drb egyenkint 100 korona név-
értékű bemutatóra szóló új részvényre való
átalakítását a mai napon megkezdte és a
kicsérelés 1903. évi szeptember hó 30-ig
naponként délelőtt 9—12 óráig az intézet
üzleti helyiségeiben (Rákospalota, fő-ut 41.)
foganatosítottatik.

Rákospalota, 1903. július hó 30-án.

**Rákospalotai Takarékpénztár
részvény-társaság
igazgatósága.**

Ügyvédi iroda-áthelyezés.
Dr. Miklós Antal

ügyvéd

ügyvédi irodáját

Ujpesten, József-utca 48. szám
alá helyezte át.

Okleveles tanító.

a ki sok évi gyakorlattal bir, kedvező felté-
telek mellett elvállalja közép- és elemi isko-
lai tanulók, esetleg felnőttek oktatását. Ja-
vitó- és felvételi vizsgálatra sikerrel előkészít
a francia nyelvből is. Czim a kiadóhiva-
talban.

Egy jó karban levő
Zongora
szabadkézből olesó áron azon-
nal eladó.

Czim a lap kiadóhivatalában
megtudható.

Kiadó uri lakás.

A Király-utca 20. sz. házban 4 (eset-
leg 5) szoba, előszoba, eselédzsoba, konyha,
éléskamra, fürdőszoba, closet, pineze és pad-
lásból álló, légszuszvetetékkel ellátott lakás,
nagy kerttel, tágas, magas és szellős szobák
és mellék helyiségekkel november 1-re, eset-
leg hamarabb kiadó.

Az épület két 2 szoba, előszoba, konyha
és kamrából álló lakássá könnyen átalakit-
ható.

Bővebbet Grünfeld Ármán építésznel,
Ujpest, Gyár-u. 45. sz., vagy Árpád-ut 90. sz.

Hirdetések és nyilte-
rek jutányos áron felvé-
tetnek.

Egy jó házból való fiu
könyvnyomdánkban tanon-
czul felvétetik.

Árpád-ut 4. sz. házban
üzlethelyiségek lakással s
még kisebb-nagyobb laká-
sok azonnal is kiadók.

Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Ujpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó
munkák szabatos, gyors és pontos elkészí-
tésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hírlapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb
meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és együletbeli
nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsé-
keltebb árakon való elkészítését.